ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420182119
Lietas arhīva Nr. AA43-0809-20/21
ECLI:LV:ADAT:2020:1124.A420182119.12.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020. gada 24. novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Kristīne Kalvāne,
tiesneses Sandra Gintere un Linda Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Rīgas Centrālcietuma faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, nenodrošinot /pers. C/ ar cilvēktiesību standartiem atbilstošiem uzturēšanās apstākļiem cietumā laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim, un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2020. gada 31. janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk – pārvalde), izskatot pieteicēja /pers. C/ 2018. gada 20. augusta iesniegumu par Rīgas Centrālcietuma (turpmāk – cietums) rīcību, 2019. gada 18. februārī pieņēma lēmumu Nr.1.13?Č/3471, ar kuru atzina cietuma administrācijas rīcību par prettiesisku, ievietojot pieteicēju laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 27. septembrim cietuma 2. korpusa kamerā Nr./kamera/, kur nebija nodrošināts pietiekams privātums sanitāro labierīcību apmeklējuma laikā un nebija nodrošināts pietiekams mākslīgais apgaismojums, un uzdeva cietuma administrācijai rakstveidā atvainoties, pārējā daļā cietuma rīcība atzīta par tiesisku un atteikts atlīdzināt pieteicējam nemantisko kaitējumu.

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par cietuma faktisko rīcību, nenodrošinot ar cilvēktiesību standartiem atbilstošiem uzturēšanās apstākļiem cietumā laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu 100 *euro* par katru pārkāpuma dienu. Pieteikumā ietverti turpmāk norādītie apsvērumi.

[2.1] Kamerā pietrūka svaiga gaisa, tajā valdīja cigarešu dūmu, urīna, sviedru un mitruma smaka. Cietuma darbinieki ieslēdza ventilāciju tikai 1 līdz 2 stundas dienā. Kamerā virs durvīm izvietota ventilācijas caurule, pie kuras piestiprināta metāla plāksne, kā arī ventilācija nav ieslēdzama no iekšpuses. Tādējādi mākslīgā ventilācija, ņemot vērā telpas izmērus, lūkas izmērus, kā arī norobežojumu (metāla plāksne), nepildīja savas funkcijas.

[2.2] Kamerā bija nepietiekams dabiskais apgaismojums, jo nelielo logu rūtis no ārpuses bija nosegtas ar metāla režģi un sietu.

[2.3] Kamerā nebija signālpogas, ar kuras palīdzību pieteicējs varētu sazināties ar dežurējošo darbinieku, medicīniskās palīdzības nepieciešamības gadījumos u. c. Līdz ar to pieteicējam nācās klauvēt ar dūri pa metāla durvīm, kā rezultātā tika gūtas rokas traumas, sasitumi.

[2.4] Kamera iekārtota piecām personām. Divstāvu gultai nav trepju. Pieteicējam, kurš ir 3. grupas invalīds, uzkāpšana gultas otrajā stāvā sagādāja grūtības un fiziskas ciešanas.

[2.5] Pārapdzīvotība kamerā radīja antisanitārus apstākļus, rindas sanitārā mezgla lietošanai, ierobežojumus telpā un ierobežojumus fizisko aktivitāšu veikšanā.

No starptautiskajiem standartiem izriet, kā dzīvojamai platībai daudzvietīgajās kamerās ir jābūt vismaz 4 m^2 uz katru ieslodzīto.

[2.6] Pieteicējam sagādāja fiziskas grūtības kārtot dabiskās vajadzības sanitārajā mezglā, kas nav aprīkots ar sēdpodu.

[2.7] Cietuma administrācija pārkāpa Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 95. pantu, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Eiropas Cilvēktiesību konvencija) 3. pantu, vairākus Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikumu Rec(2006)2 dalībvalstīm par Eiropas Cietumu noteikumiem punktus.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2020. gada 31. janvāra spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts daļā. Tiesa uzlika pienākumu viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas atlīdzināt pieteicējam nemantisko kaitējumu 200 *euro* par cietuma faktisko rību, nenodrošinot privātumu tualetes apmeklējuma laikā un pietiekamu mākslīgo apgaismojumu 2. korpusa kamerā Nr./kamera/ laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim. Pārējā daļā pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Satversmes 95. pants noteic, ka valsts aizsargā cilvēka godu un cieņu. Spīdzināšana, citāda cietsirdīga vai cieņu pazemojoša izturēšanās pret cilvēku ir aizliegta. Nevienu nedrīkst pakļaut nežēlīgam vai cilvēka cieņu pazemojošam sodam.

Spīdzināšanas, cietsirdīgas un cieņu pazemojošas attieksmes aizliegums ietverts arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 3. pantā. Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka pants pilnībā aizliedz cietsirdīgu un pazemojošu izturēšanos neatkarīgi ne no kādiem apstākļiem (*sk., piemēram, 2014. gada 31. jūlija sprieduma lietā „Jaeger pret Igauniju" 37. punktu, 2014. gada 18. marta sprieduma lietā „Öcalan pret Turciju (Nr.2)" 97. punktu, 2006. gada 4. jūlija sprieduma lietā „Ramirez Sanchez pret Franciju" 115. punktu*). Vienlaikus, lai rīcība atbilstu 3. pantam, apiešanās raksturam ir jāsasniedz minimālais bardzības līmenis, kura novērtēšana ir relatīva pēc būtības. Tā ir atkarīga no lietas faktu kopuma un jo īpaši no apiešanās rakstura un konteksta, tās izpildes elementiem, ilguma, tās izraisītajām fiziskajām vai psihiskajām sekām, kā arī dažkārt no cietušā dzimuma, vecuma un veselības stāvokļa (*sk., piemēram, 2012. gada 17. janvāra sprieduma lietā „Stanev pret Bulgāriju" 202. punktu, 2006. gada 4. maija sprieduma lietā „Kadiķis pret Latviju" 45. punktu*).

Izvērtējot pieteicēja argumentus par nepietiekamu dzīvojamo platību /kamera/. kamerā, tiesa konstatēja, ka saskaņā ar cietuma sniegto informāciju (*sk. lietas 1. sējuma 61. lapu*) /kamera/. kamerā strīdus periodā bija izvietotas ne vairāk kā četras personas, ieskaitot pieteicēju. Pieteicējs šo informāciju neapstrīd. Pieteicēja norādi, ka /kamera/. kamera bija paredzēta piecām personām, jo tajā atradās trīs gultas ar piecām guļvietām, tiesa neatzina par būtisku. Kameras pārapdzīvotība vērtējama pēc izmitināto personu, nevis guļvietu skaita.

Saskaņā ar cietuma 2018. gada 3. septembra izziņu (*lietas 1. sējuma 58. lapa*) /kamera/. kameras platība ir 18,6 m^2, bet sanitārā mezgla platība – 1,3 m^2. Līdz ar to, kameras kopējā dzīvojamā platība ir 17,3 m^2 un laika posmā, kad kamerā atradās četri ieslodzītie, pieteicējam bija nodrošināta dzīvojamā platība 4,32 m^2.

Pieteicējs pieteikumā norāda, ka /kamera/. kameras kopējā platība bijusi 17,5 m^2, sanitārā mezgla platība – 1,5 m^2, līdz ar ko kameras dzīvojamā platība bija 16 m^2. No minētā varētu secināt, ka laika posmā, kad kamerā atradās četri ieslodzītie, pieteicējam bija nodrošināta dzīvojamā platība 4 m^2. Tiesa pieteicēja sniegto informāciju neatzina par ticamu, jo ieslodzījuma vietas administrācijai, atšķirībā no pieteicēja, bija pieejami precīzāki dati par kameras izmēriem.

[3.2] Saskaņā ar Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 19. panta piekto daļu dzīvojamās platības norma vienam apcietinātajam nevar būt mazāka par 4 m^2. Tiesa citēja Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas apkopoto tiesas judikatūru, proti, 2016. gada 20. oktobra spriedumā *Muršić pret Horvātiju* norādīto, un atzina, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam bija nodrošināta dzīvojamā platība 4,32 m^2. Tādējādi platības trūkums nav ne patstāvīgs pamats cilvēktiesību pārkāpuma konstatēšanai, ne papildu faktors, kas pastiprina jau konstatēto pārkāpumu ietekmi. Tāpat tiesa norādīja, ka arī tad, ja par ticamāku atzītu pieteicēja versiju par kameras izmēriem, tas konkrētajā gadījumā nevarētu ietekmēt tiesas secinājumus par dzīvojamās platības pietiekamību. Proti, arī 4 m^2 dzīvojamā platība neliecina par cilvēktiesību pārkāpuma esību.

[3.3] Attiecībā par pieteicēja apgalvojumu, ka /kamera/. kamerā nebija nodrošināta ventilācija, tiesa norādīja, ka tas ir nepamatots. Pieteicējs neapstrīd pārvaldes norādīto apstākli, ka dabisko ventilāciju kamerā nodrošināja uz āru vērsti logi, no kuriem visi bija atverami. Pieteicējs to apstiprināja arī tiesas sēdē. Turklāt, kā norāda cietuma administrācija, kamerā ir ierīkota arī mākslīgā ventilācija (*sk. aprakstu lietas 1. sējuma 58. lapā*).

Pieteicējs norāda, ka mākslīgā ventilācijas sistēma darbojusies nepietiekami, lai kliedētu nepatīkamās smakas kamerā. Uz minēto tiesa norādīja, ka mākslīgās ventilācijas nepietiekamo darbību konkrētajā gadījumā pieteicējs varēja kompensēt, nepieciešamības gadījumā atverot kameras logus. Trīs atverami logi ir pietiekami, lai varētu ātri izvēdināt kameru.

[3.4] Pieteicējs norāda, ka papildu nepietiekamajam mākslīgajam apgaismojumam, ko pārvalde ir atzinusi kā pārkāpumu, kamerā bijis arī nepietiekams dabiskais apgaismojums. Tiesa šādu pieteicēja apgalvojumu neatzina par pamatotu, jo lietā nav strīda, ka /kamera/. kamerā bija četri iestikloti logi, katra loga izmērs 1 m x 0,6 m, kā arī logi iziet uz āru. Pirmkārt, balstoties uz saprātīgu vērtējumu, šāds dabiskās gaismas avots nav uzskatāms par mazu. Otrkārt, no lietā iesniegtajiem fotoattēliem (*lietas 1. sējuma 85. lapa*) tiesa guva priekšstatu par dabiskā apgaismojuma daudzumu kamerā un novērtēja to kā pietiekamu. Treškārt, pieteicējs norāda, ka dabiskās gaismas ieplūšanu ierobežoja metāla režģis un siets, taču lietas materiāli šos pieteicēja apgalvojumus neapstiprina. Proti, no fotoattēliem izriet, ka papildu elementi gaismas ieplūšanu pa logiem būtiski neietekmē, kas it īpaši redzams fotoattēlā lietas 1. sējuma 84. lapā, no kura var spriest par režģa ietekmi uz gaismas caurlaidību, proti, ka šī ietekme nav bijusi liela.

[3.5] Tiesību normas neparedz ieslodzījuma vietu kameras aprīkot ar trauksmes pogām. Pārvalde norāda, ka ieslodzītajiem ir iespējams arī citādā veidā vērsties pie cietuma administrācijas, piemēram, pieklauvējot pie kameras durvīm. Pieteicējs nenorāda, ka šāda sazināšanās nav iespējama, taču akcentē, ka tā nav ērta un draudu gadījumā tā var izrādīties arī neefektīva. Tiesa no pieteicēja paskaidrojumiem neguva apstiprinājumu, ka trauksmes pogas neesība varējusi sasniegt būtiska cilvēktiesību aizskāruma minimālo robežu. Nav noliedzams, ka trauksmes pogu esība kamerās nodrošinātu ērtu iespēju nepieciešamības gadījumā izsaukt cietuma darbinieku, tostarp arī kritiskās situācijās, piemēram, ieslodzīto drošības

vai veselības apdraudējuma gadījumā. Tomēr vienlaikus nav pamata secinājumam, ka minētā iespēja nevar tikt nodrošināta pārvaldes norādītajā veidā – klauvējot pa durvīm vai ar balss palīdzību. Pieteicējs vispārīgi sūdzas par trauksmes pogas neesību, nenorādot nevienu konkrētu gadījumu, kad nav bijis iespējams izsaukt cietuma darbinieku. Pieteicējs nav arī norādījis nevienu konkrētu gadījumu, kad viņš, klauvējot pa kameras durvīm, guvis stipru rokas sasitumu. Pieteicējs norāda, ka viņš izjutis pastāvīgu spriedzi un bija spiests pakļauties spēcīgākiem kameras biedriem. Uz minēto tiesa norādīja, ka jautājums par pieteicēja un viņa kameras biedru psiholoģisko saderību, pamatojoties uz Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma 11. panta sesto daļu un 15. panta otro daļu, bija risināms, vēršoties ar attiecīgu iesniegumu pie cietuma administrācijas.

[3.6] Pieteicējs norāda, ka viņš izjutis papildu ciešanas, jo konkrētās tualetes (nav aprīkota ar sēdpodu) lietošana, kā arī uzkāpšana divstāvu gultas otrajā stāvā pieteicējam bijusi apgrūtināta viņa veselības stāvokļa dēļ.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa nekonstatēja, ka pieteicējs patiešām izjutis tik lielas neērtības, ka tās būtu vērtējamas kā papildu apstākļi, kas veido pieteicēja cilvēktiesību aizskārumu šajā lietā.

Pirmkārt, lietā nav pierādījumu, ka pieteicējs pēc ierašanās cietumā un pēc sākotnējās medicīniskās apskates bija vērsies pie cietuma administrācijas un bija lūdzis nodrošināt viņam iespēju atrasties kamerā, kur sanitārajā mezglā ir sēdpods un kur viņam tiktu nodrošināta iespēja izmantot pirmā stāva guļvietu.

To, ka šādu lūgumu nav bijis, apliecina pieteicēja tiesas sēdē norādītais: „Ja administrācija mani ievietoja tajā kamerā, tad tā tam jābūt. Laikam tieši tādu kameru esmu pelnījis. Varbūt cietuma administrācija vienkārši nevar mani ievietot citā kamerā, jo nav vietas". Tiesa norādīja, ja pieteicējs patiešām būtu izjutis lielas grūtības, lietojot sanitāro mezglu un gultu, tad viņš par minētajām grūtībām būtu atsevišķi informējis cietuma administrāciju. Pieteicējs šādi nav rīkojies, kā arī pieteicēja bezdarbība nav loģiski izskaidrojama. Tas liek apšaubīt pieteicēja paskaidrojumus par izjusto grūtību pakāpi.

Otrkārt, no Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas (turpmāk – komisija) ekspertīzes lietas materiāliem (*sk. 1. sējuma 182.-252. lpp.*) izriet, ka pieteicējam pēc 2008. gadā pārciestās avārijas saistībā ar iegūto kājas traumu vairākkārt bijusi noteikta 3. invaliditātes grupa. Komisijas 2016. gada 27. oktobra lēmumā norādīts, ka pieteicējam funkcionēšanas ierobežojumi ir mēreni izteikti. 2019. gada 15. aprīlī pieteicējs Funkcionālo spēju pašnovērtējuma anketā norādījis, ka viņam lielas grūtības sagādā stāvēšana kājās ilgāku laika periodu (30 minūtes), iziešana no mājokļa, 200 metru attāluma noiešana, galveno mājsaimniecības darbu veikšana, savukārt nelielas grūtības sagādā piecelšanās kājās no sēdus stāvokļa, pārvietošanās pa mājokli. Norādīts, ka tādas pašaprūpes spējas kā mazgāšanās un ģērbšanās pieteicējam nesagādā nekādas grūtības. Tiesas vērtējumā arī minētie materiāli, lai gan norāda, ka pieteicējs veselības traucējumu dēļ izjutis zināmas sadzīviskas grūtības, tomēr neliecina, ka tās bija grūti paciešamas vai grūti pārvaramas.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar komisijas ekspertīzes lietu pieteicējam funkcionēšanas ierobežojumi bija mēreni izteikti, kā arī to, ka pieteicējs nebija vērsis cietuma administrācijas uzmanību uz viņa īpašo situāciju, tiesa secināja, ka pieteicējs nav izjutis būtiskas grūtības un ciešanas, lietojot tualeti un gultu.

[3.7] Apkopojot minēto, tiesa nekonstatēja citas prettiesiskas cietuma faktiskās rīcības izpausmes, papildu tām, kuras pārvalde jau atzinusi, proti, privātuma un pietiekama māksligā apgaismojuma nenodrošināšanai /kamera/. kamerā. Tādējādi tiesas vērtēja, vai par minēto faktisko rīcību, kas jau ir atzīta par prettiesisku, pietiekams atlīdzinājums ir iestādes rakstveida atvainošanās, vai arī nemantiskais kaitējums pieteicējam ir atlīdzināms naudā.

[3.8] Tiesa atzina, ka, izvērtējot cietuma rīcības prettiesiskumu un pieteicēja tiesību aizskārumu atbilstoši atlīdzinājuma noteikšanas kritērijiem, cietuma prettiesiskā rīcība ir radījusi nozīmīgu pieteicēja tiesību aizskārumu, arī aizskāruma ilgums ir bijis ievērojams. Tomēr aizskāruma rezultātā smagas sekas nav iestājušās un tiesas vērtējumā pieteicējam nodarītais nemantiskais kaitējums nav smags. Pieteicēja tiesību aizskārums saistībā ar pietiekama privātuma nenodrošināšanu sanitārā mezgla apmeklējuma laikā un pietiekama māksligā apgaismojuma nenodrošināšanu kamerā ildzis 39 dienas. Ievērojot, ka ir pārkāptas cilvēka pamattiesības, – ir bijusi pieļauta cieņu pazemojoša attieksme pret pieteicēju, tiesa secināja, ka atlīdzinājums ir nosakāms naudā.

[3.9] Tiesa norādīja, ka nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmēra noteikšanā ir jāņem vērā arī vienlīdzības princips un jāsamēro konkrētajā lietā nosakāmā kaitējuma apmērs ar citās līdzīgās lietās noteikto atlīdzinājumu. Tiesa vērtēja līdzīgās lietās analizēto personu tiesību aizskārumu, proti, tiesas nolēmumus lietā Nr.A420275016, Nr.A420287316, Nr.A420137116 un Nr.A420149817.

Tiesa, samērojot izskatāmajā lietā konstatēto pieteicēja tiesību aizskāruma raksturu, ilgumu un apmēru ar citās līdzīgās lietās analizēto personu tiesību aizskārumu, atzina, ka pieteicējam radītā nemantiskā kaitējuma atbilstīgs atlīdzinājums par prettiesisko cietuma rīcību, ievietojot strīdus periodā kamerā, kurā nebija nodrošināts pietiekams privātums sanitārā mezgla apmeklējuma laikā un nebija nodrošināts pietiekams māksligais apgaismojums, ir 200 *euro*.

[4] Pieteicējs par pirmās instances tiesas spriedumu, iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts turpmāk minētais.

Pieteicēju pēc ierašanās cietumā apsekoja ārsts un konstatēja, ka pieteicējam uz kājas ir rēta, kas liecina par veikto operāciju. Cietuma darbinieki, ievietojot pieteicēju /kamera/. kamerā, to neņēma vērā. Pieteicējs katru dienu juta sāpes un ciešanas, apmeklējot tualeti un kāpjot uz gultas otro stāvu.

[5] Pārvalde paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka uztur savus argumentus, kas tika sniegti pirmās instances tiesai un uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots, bet pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

Pieteicējs apelācijas sūdzībā nav norādījis būtiskus argumentus, kas būtu par pamatu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai,

bet atkārto iepriekš sniegtos paskaidrojumus un izsaka savu subjektīvo viedokli saistībā ar iestādes rīcību.

Tiesas izdarītie secinājumi pamatojas uz pieteicēja novērtējumu saistībā ar viņa spējām ikdienā nodrošināt savu pašaprūpi un ir pareizi.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota, un pieteikums daļā, kuru izskata apgabaltiesa, ir noraidāms.

[7] Pieteicējs ir izteicis lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šajā gadījumā nepastāv objektīva nepieciešamība lietas izskatīšanai mutvārdu procesā. Lietas apstākļu objektīvai noskaidrošanai nav nepieciešams rīkot tiesas sēdi, jo no lietā esošajiem dokumentiem ir iespējams gūt vispusīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, kā arī procesa dalībnieki ir īstenojuši savas procesuālās tiesības sniegt paskaidrojumus par lietas apstākļiem. Tā kā procesa dalībnieki ir snieguši savu viedokli, kā arī lietas materiāli ir pietiekami, lietas izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga, tādēļ pieteicēja lūgums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 302. panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Pirmās instances tiesa nosprieda apmierināt pieteicēja pieteikumu daļā, uzliekot par pienākumu pārvaldei atlīdzināt pieteicējam nemantisko kaitējumu 200 *euro* par cietuma faktisko rīcību, nenodrošinot privātumu tualetes apmeklējuma laikā un pietiekamu mākslīgo apgaismojumu /kamera/. kamerā laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim. Pārējā daļā pieteikums noraidīts. Proti, pirmās instances tiesa atzina par tiesisku cietuma faktisko rīcību, kas saistīta ar pārapdzīvotību, ventilāciju, nepietiekamu dabisko apgaismojumu, trauksmes pogas neesību, pieteicēja iespējām lietot sanitāro mezglu, kas nav aprīkots ar sēdpodu, un gulēt gultas otrajā stāvā.

Pārvalde apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu neiesniedza.

Pieteicējs apelācijas sūdzībā ir izteicis iebildumus par pirmās instances tiesas secinājumiem, kas izdarīti par cietuma faktisko rīcību, ievietojot pieteicēju kamerā, kas nav aprīkota ar sēdpodu, un to, ka pieteicējs bija spiests gulēt gultas otrajā stāvā. Par pārējiem pirmās instances tiesas spriedumā izdarītajiem secinājumiem pieteicējs iebildumus nav izteicis.

Ievērojot apelācijas instances tiesas lietas izskatīšanas robežas, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu ir stājies spēkā, un apgabaltiesai ir jāizskata pieteicēja prasījums daļā par Rīgas Centrālcietuma faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim, ievietojot pieteicēju /kamera/. kamerā, kas nebija aprīkota ar sēdpodu un nodrošinot guļvietu gultas otrajā stāvā, un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu saistībā ar šo rīcību.

[9] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu daļā, kuru izskata apgabaltiesa, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa 2020. gada 31. janvāra spriedumā ir izvērtējusi visus būtiskos lietas apstākļus un procesa dalībnieku argumentus. Apgabaltiesas ieskatā lietā esošie pierādījumi ir novērtēti pareizi, spriedumā norādītie secinājumi atbilst lietā konstatētajiem apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem. Administratīvās rajona tiesas spriedumā ietvertais pamatojums attiecīgajā daļā ir pareizs un pietiekams, līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai šajā daļā (*sk. šī sprieduma 3.6. punktu*) un šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus nenorāda.

Papildus pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] Pieteicējs apgalvo, ka no viņa medicīnas dokumentācijas cietuma administrācija varēja izdarīt secinājumu par to, ka viņam būs apgrūtinoši gulēt gultas otrajā stāvā un nokārtot dabiskās vajadzības /kamera/. kameras sanitārajā mezglā.

Aplūkojot pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas karti, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs 2016. gada 30. augustā ir lūdzis viņam nodrošināt terapeita konsultāciju. Konsultācija notikusi 2016. gada 1. septembrī un tās laikā pieteicējs ir lūdzis, lai viņam atļauj saņemt un lietot nūjiņu sakarā ar labā apakšstilba kaulu lūzuma sekām. Ārsts apskatē konstatējis, ka pieteicējs staigā, klibojot uz labo kāju, kustību pēdas labā locītavā nav, sāpīgums un sāpes locītavā. Pieteicējam konstatēts stāvoklis pēc labā apakšstilba veca lūzuma un operācijas, kā arī labās pēdas locītavas ankiloze. 2016. gada 6. septembrī ārsts ir izdarījis ierakstu pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē par to, ka pieteicējam ir atļauts pastāvīgi lietot nūjiņu un elastīgās saites. Tāpat 2017. gada 26. aprīlī pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē ir ieraksts par to, ka pieteicējam ir atļauts no radiem saņemt un lietot elastīgās saites. Nākamie ieraksti, kas saistīti ar pieteicēja labās kājas pēdas ankilozi ir izdarīti 2019. gadā saistībā ar invaliditātes grupas noformēšanu.

Iepriekš minētie ieraksti pieteicēja ambulatorā pacienta medicīnas kartē apstiprina pieteicēja teikto par to, ka cietuma administrācija bija informēta par pieteicēja kustību ierobežojumiem labās kājas pēdas locītavā.

Vienlaikus tas, ka pieteicēja labās kājas pēdas locītavas kustības ir ierobežotas, nenozīmē, ka pieteicējam nebija iespējams uzkāpt gultas otrajā stāvā un nokārtot dabiskās vajadzības /kamera/. kameras sanitārajā mezglā.

Tiesa izprasīja no pārvaldes pieteicēja personas lietu. No ierakstiem tajā ir redzams, ka pieteicējs cietumā atradās no 2016. ada 9. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim. Kā redzams no informācijas par apcietinājuma izpildes gaitu, tad

pieteicējs 2017. gada 6. martā ir izteicis vēlmi apmeklēt sporta pasākumus sporta zālē un no 2017. gada 13. marta regulāri ir apmeklējis sporta pasākumus sporta zālē – brīvdienās futbolu, kā arī brīvajā laikā fiziskos vingrinājumus un galda tenisu.

Tātad, neskatoties uz pieteicēja labās kājas pēdas ankilozi, pieteicējs ir bijis fiziski aktīvs un regulāri apmeklējis sporta pasākumus. Līdz ar to cietuma administrācija, ievietojot pieteicēju kamerā, kurā nav sēdpoda un guļvieta pieejama gultas otrajā stāvā, objektīvi ir novērtējusi pieteicēja fiziskās spējas. Ņemot vērā to, ka pieteicējs ir bijis fiziski aktīvs, kā arī viņam tika atļauts lietot elastīgās saites un nūjiņu atbalstam, apgabaltiesa nepiešķir ticamību pieteicēja paskaidrojumiem par to, ka uzkāpšana gultas otrajā stāvā un dabisko vajadzību nokārtošana ir sagādājusi nesamērīgas grūtības.

Laikā, kad pieteicējs atradās /kamera/. kamerā, viņš nav lūdzis cietuma administrāciju pārvietot viņu uz citu kameru, kā arī nav sūdzējies par savām grūtībām nokārtot dabiskās vajadzības un lietot gultas otro stāvu. Iesniegumu par cietuma rīcību pārvaldei pieteicējs ir nosūtījis 2018. gada 20. augustā – gandrīz gadu pēc tam, kad pieteicējs no cietuma tika pārvietots uz Olaines cietuma slimnīcu. Šāda pieteicēja rīcība netieši apstiprina, ka uzturēšanās /kamera/. kamerā nesagādāja viņam nesamērīgas grūtības.

[11] Rezumējot iepriekš norādīto, apgabaltiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, nekonstatē prettiesisku cietuma faktisko rīcību papildus tām, kuras pārvalde atzinusi. Tāpēc pieteicēja pieteikums daļā, kuru izskata apgabaltiesa, ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245. pantu, 304. panta pirmo daļu, 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt /pers. C/ pieteikumu daļā par Rīgas Centrālcietuma faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku laika posmā no 2017. gada 20. augusta līdz 2017. gada 27. septembrim, ievietojot /pers. C/ /kamera/. kamerā, kas nebija aprīkota ar sēdpodu un nodrošinot guļvietu gultas otrajā stāvā, un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu saistībā ar to.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

K. Kalvāne

Tiesnese referente

S. Gintere

Tiesneses

L.

Vīnkalna